

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano — Rokopisi se ne vračajo — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Čujte sodbo pametnih Nemcev o spodnještajarskih posilinemcih.

Neštevilnokrat smo že jasno dokazali, da na Spodnjem Štajarskem pravih Nemcev sploh ni, ampak večinoma odpadniki, ki iz koristolovstva zapustijo slovenski tabor in postanejo za sramovalci svojega naroda. Tem se pa pridruži krdelo nemških uradnikov, katere vlada v največjo škodo dežele semkaj pošilja, da nemško politiko delajo. V resnici smo pa edino Slovenci oni, ki imajo pravico do Spodnjega Štajarskega.

Vsega tega pa ne trdimo samo mi, ampak pametni Nemci so tudi že sami začeli spregledovati, da je neumnost nemštvo na Spodnjem Štajarskem podpirati in Slovence zatirati.

V Hartbergu na Srednjem Štajarskem izhaja že dve leti nemški časopis „Ring“ in v tem časopisu prav dobro popisuje ničvrednost spodnještajarskih Nemcev neki I. Simmler, ki je sam pošten in naroden Nemec, ki je pa spoznal vso gnjilobo naših posilinemcev. Njega je sram, da bi se ti slovenski odpadniki štilili za njegove rojake.

Da naši bralci ne bodo mislili, da mi ne lepo ali krivično ravnamo, ako se bojujemo zoper naše posilinemce, objavimo v sledečem natančno v slovenskem jeziku, kako strašno obsodbo je pošten Nemec sam o gnjilem nemštvu na Sp. Štajarskem izrekel. Naj iz teh vrstic naše ljudstvo izprevidi, da imamo mi popolnoma prav in naj se začne še pogumnejši boj zoper odpadnike z združenimi močmi. To bode samo v korist cele dežele in tudi države, kajti, ako hočemo napredek in srečo prebivalstva, iztrebiti moramo najprej škodljivi plevel — odpadnike, posilinemce.

Nemec I. Simmler piše v „Ringu“ v št. 26. z dne 20. septembra t. l. sledeče:

„Ring“ si je stavil nalogo, svojim nemškim bralcem pojasniti razmere na Spodnjem Štajar-

skem in jih na tak način poučevati o njihovem narodnem položaju. Ta pisava pa spodnještajarskim Nemcem ni po volji. Pač ni treba podrobno razpravljati, kdo so pravzaprav ti Nemci. Takšni Nemci to gotovo niso, kakoršni živijo na Srednjem in na Gornjem Štajarskem. Če iz teh delov dežele pride kak Nemec na Spodnje Štajarsko, potem gotovo v kratkem času sam pri sebi pravi: „Med takšnimi ljudmi pač dalj časa nikakor ni mogoče živeti“. To reče uradnik, to reče zdravnik, ravnotako tudi učitelj in trgovec. In če že tega ne povedo na glas, med štirimi očmi pa gotovo. Učitelj, ki še ni bil dolgo v Celju, je rekel, ko je šel od nekega nemškega zborovanja: „Pred temi ljudmi pa človeka res strah obhaja“. Ravnotako se je izrazil neki uradnik, ko je ponoči šel s svojim rojakom iz gostilne. Po dnevu bi si gotovo tega ne bil upal povedati, če bi ga kdo poslušal. Kajti gorje onemu, ki si upa svoje prepričanje izraziti. Takoj se nad njim zmaščujejo. Neki nemški zdravnik je bil izvoljen v mestni zastop, pa izpozabil se je tako daleč, da je grajal škandalozne dogodke glede stavbe dekliške šole. Takoj so ga vrgli zategadel iz mestnega zastopa. Iz strahu pred maščevalnostjo se je preselil nazaj na Gornje Štajarsko, odkoder je bil prišel. Tako stori vsak pravi Nemec, če le more. Neki gostilničar, doma iz Gradca, ki je bil izvrsten človek, je prišel pri svojih „nemških“ gostih v nemilost, ker so v njegovo gostilno nekolikokrat prišli tudi Slovenci in nekateri pošteni Nemci, ki so bili pri Slovencih v službi. Kaj takega pa spodnještajarski Nemec, ki prav dobro slovenski zna, nikakor ne prenese.

Vsled take neumne narodne domišljavosti celjskih Nemcev je pa ta zavedni, pridni obrtnik moral Celje zapustiti. On in njegova rodbina so se srečne čutili, da so temu takozvanemu nemškemu Celju lahko hrbet pokazali. Obžalovanja vreden je pa vsakdo, ki tega storiti ne more in je na ta kraj navezan.

Takemu se huje godi, nego jetniku, kajti jetnik ima vsaj tuintam prosto.

Kdor pa na Spodnjem Štajarskem drugače misli nego ti laži-nemci, tega pa neizprosno preganjajo, dokler ga popolnoma ne uničijo. Vsled prigovarjanja nemških Celjanov se je na Gradu naselil neki Saksonec, ker mu je lepota kraja ugajala. Toda ti ubogi nesrečni človek! Celjska nemška trdnjava ga je neusmiljeno opeharila. Ker se je ravnal po brezvestnih nasvetih celjskih Nemcev, bi bil kmalu prišel ob celo svoje premoženje. Ta ubogi rajhovec je odnesel seboj strašen nauk.

Ta nauk pa ostane vsakemu pravemu Nemcu, ki je tako neumen, da gre na Spodnje Štajarsko. Tudi jaz sem postal bogatejši za ta nauk. Ko bi ga le ohranil samo za sebe! Toda ker ga povem tudi drugim, računam se mi to za hudodelstvo. Ali je torej resnico govoriti hudodelstvo? No dobro, potem naj pa sem hudodelec, toda v tem slučaju sem hudodelec zoper nemčursko domišljavost, laž, podlost in samo nemčurske domišljave, lažnjive in podle duše me lahko v tem oziru obdolžijo hudodelstva. Pred nekaj leti sem v graškem „Tagblattu“ opisal svoje potovanje po južnih delih dežele. Od vseh strani se me je hvalilo, samo celjski nemški mogotci so se nad menoj jezili. Eden takšen kričar se je nad menoj zarežal: „Kako ste vendar mogli hvaliti L—a! Ta je vendar Slovenec!“ Jaz pa sem si mislil: „To je smešna graja Slovensko je tako ali tako celo Spodnje Štajarsko. To sem sam spoznal, ko sem tam potoval. Južno-vzhodnje Štajarsko je tako čisto slovansko (stockslavisch), da bi si človek mislil, da je v Bosni“. In to je pri Nemcih baš glavna napaka, katero napako tudi pesnik Rosegger po pravici graja, da se namreč nič ne gleda na to, kakšne krvi je kdo, ampak samo na to, s kom v politiki drži.

Spodnještajarski Nemci niso Nemci po narodnosti, ampak samo politični Nemci. Kdor v nemškem zmislu voli, ta se šteje za Nemca. Ali tudi nemški govoriti zna ali ne, na to se ne gleda. Jaz sem vse te razmere dobro proučil, pa takih ničvrednih in brezvestnih nazorov se nisem mogel nalezti. To se mi je pa hudo zamerilo.

LISTEK.

Žrtve

(Spisala Narinka.)

(Dalje.)

Mrak je padal na zemljo, ko ste se napotili proti domu. Neznosno vročino je pregnal prijeten večerni vetrič. Zibal je vrhove vitkih smrek in tiho šepetal s temnim borovjem. Ma meči gozdni vonj je napajal vzduh in krožil ob meji. Somračna tišina je vladala povsod in gozd je sanjal in vabil v svoj temni, sveti hram. . . Božajoči zefir je prinašal čez rumeno polje tresoči glas zvona.

Lahkih korakov ste hodili tovarišici domov. — Kmalu je priplul mesec izza gore. Tiho je poljuboval rosno zemljo. In ta je vztrepetavala ob njegovem milem pogledu in se od blaženstva lesketala v tisočerih solzah. . . Bajna noč! In ta bajna noč je razlivala svoj čar tudi v Elvirino mehko dušo. Zdelo se ji je, kakor da bi morala pasti v rosno travo, zakopati lice v njeno

hladečo mehko in plakati, glasno plakati. . .

Prijetna utrujenost ji je objemala ude, ko je stopila v spalnico. Marica ni izpregovorila ne besede. Raz lice se ji je čitala močna utrujenost. Kmalu ste obe počivali. Elviro je takoj objel sladek, mehek sen.

* * *

Zopet je bila sobota. Zopet je Lucian potrkal na vrata. Tiho in mehko je stopil v sobo. A Marica mu ni veselo hitela naproti, le mrzlo mu je odzdravila. On se navidezno ni brigal za to, a s paznim očesom jo je motril. Ona je gledala v tla ali na mizo, ali je listala knjigo. . . A Lucian? o, temu ni nikdar zmanjkalo gradiva. Vedno je govoril. Ali nobena kretnja Marice mu ni všla.

Pripovedoval je, kako junaški so zadnji četrtki zlivali žlahtno kapljico po grlu.

„Oh, prosim povejte rajši, kedaj niste popivali. Bode bolj zanimivo“, pripomni Elvira ironično. „No, sicer imate prav! Le mladost užijte. Srkajte njen čar v polnih požirkih. Tudi jaz ljubim petje in „pitje“. Zadnje besede je izgovorila smehljaje. Pomemben žarek iz njenega

črnega očesa je šnil tja do njega. Pogledal jo je ostro in prezirljivo, in v tem pogledu je plapolalo tisoč očitaj. Rekel je trdo, skoraj bolešno:

„Nekdaj ste bili drugega mnenja, gospica Elvira. Kako ljudje menjavajo svoje prepričanje, kakor nebo svoje barve. . . Čudno. Nekdaj ste sovražili pitje.“

Marica, ki je doslej apatično sedela pri mizi, hipoma privzdigne glavo.

„Da, da. Res je. Ljudje se hipoma izpreminjajo. Kako se človek moti nad njimi,“ je rekla, ne da bi ga pogledala. Njen glas je bil oster in očitajoč. Elvira jo začudeno pogleda. Vedela je, kam merijo te besede. Lucian je razširil oči. Nič ni odvrnil. Takoj na to je Marica zopet listala po knjigi. Čuden strah je objel Elviro. Da pogovor obrne na drug predmet, je nadaljevala prejšnjega.

„Da nekdanj, a sedaj sem drugega mnenja.“ Vedela je, da ga s temi besedami najbolj vjezi. Zato jih je izrekla zaničljivo, a vedno smeje. Lagala je, samo da ga draži.

Svojih nazorov pa vkljub temu v razgovorih nič nisem prikrival. Pa kaj mi je nekoč zabrusil v obraz nemčurski odvetnik, ki se šteje za največjega izmed vseh Nemcev? Rekel je: „Vi svoj nos povsod pregloboko vtaknete, zato Vam pa seveda naša početja grdo smrdijo. Toda Vam ni treba lastne sodbje imeti, Vi morate nam zauhati. Čemu smo pa mi, če ne zato, da nam drugi zaupate?“ Jaz pa te posilinemce vprašam: Čemu smo pa potem mi drugi? Ti ljudje bi radi od mene, da se odrečem svoji moški časti. To pa more storiti le kak birič ali lopov. Jaz sem pa pristen Nemec in tega ne storim. In ker nisem hotel postati falot kakor so drugi spodnještajarski Nemci, doživel sem s svojim nastopom na Spodnjem Štajarskem polom.

Videl sem, kamorkoli sem se ozrl, okrog in okrog sam slovanski svet, ogromen, vedno naraščajoč slovanski svet. In vendar so ti celjski nemški bedaki sanjali v svoji nemški pijanosti o nemškem gospodstvu tja do Adrije. Mislijo, da je to gospodstvo že zagotovljeno, ako pri veselici v mestnem parku plapolata pruska zastava, katero mora policaj stražiti, da je ne bi kje zmanjkalo. S takim blaznim sovraštvom se pač ne da sezidati nemški most do Adrije. To sicer nemčurji sami izprevidijo in izprevidel je tudi neki tamošnji nemški mogotec, katerega sem s svojimi ugovori v škripce spravil. Pa vkljub temu je zarjul nad mano, kakor če bi Vezuv izbruhnil, kričeč: „Čeravno se vam zdi nemogoče Spodnje Štajarsko ponemčiti, pravim Vam, da se to vendar mora zgoditi. Ubiti in uničiti moramo Slovence, če treba, celo telesno uničiti!“

In tega pouka se držijo vsi posilinemci na Spodnjem Štajarskem. Ne pomislijo pa, da s tem samim sebi grob kopljejo. Tako slepi seveda niso, da bi mislili, da so sami dovolj močni, da bi slovansko pošast ubili. Toda računajo na pomoč države — Avstrije in Nemčije.

Smešni so ti ljudje. Doma v Celju v svoji občini ti nasilniki gospodujejo samo s svojim nasilstvom, na zborovanjih pa milo javkajo: Le ne nas ločiti od Srednjega in Gornjega Štajarskega. Potem nas je konec. Tako tarna n. pr. „Nemec“ dr. Mravlag (Št. Lenart!). Zopet drugi krat obupno vpijejo za pomoč v Nemčijo. Če začasno ne dosežejo več, pa vsaj kakšen grošek za prazne žepe.

Čudno, čudno! Enkrat so tako mogočni, drugič tako malodušni. Kako je neki to? Njihova moč ni moč naroda, temveč le moč krivične politike. V občini so seveda na krmilu, ker je volilna pravica v njihovo prid prikrojena. V okraju gre že težje — ali pa sploh ne! V deželi imajo ugodno stališče, ker je nemškega prebivalstva več nego slovenskega. V državi je pa spet bolj klavrno za Nemce. Treba le, da pride pravična vlada na krmilo, in Nemci ležijo na tleh. Čujte, kaj mi je povedal nekoč neki celjski mestni svetovalec, ko je šel od seje domov. „Če bi nastal političen preobrat, postanejo v Celju vsi oni, ki zdaj najbolj glasno kričijo, kar čez noč Slovani. In ta možič svoje prijatelje že dobro pozna. Toda vprašam vas, kakšno je pa

tako nemštvo, katero vsak neugoden vetrič prekuče. Če le malo popihne drug vetrič, oveni — crkava! Ker so pa tako slabotne narave, zato so najbojazljivejši čuvaji vsega, kar je že zastarelo in kar se je preživelo. Le ne nič novega! Bog obvaruj! Kakor je, tako naj vse ostane. Spodnještajarski Nemec gori navdušenja za krivični parlament. Splošne in enake volilne pravice se boji bolj nego hudič križa! Vsak napredek presoja in obsoja samo iz svojega narodno političnega stališča. Ali pa tak stvor more sploh drugače ravnati? Ne, spodnještajarski Nemec je že sam na sebi izrodek krivičnosti in zato mu brez krivičnosti niti obstanka ni.

* * *

Vidite torej, dragi bralci. Tako sodi o spodnještajarskih Nemcih pristen, pošten Nemec. In vi Slovenci, boste to nemštvo še dalje podpirali! Ali vas ni sram, ali se boste še nadalje potegovali za gnjile spodnještajarske nemčurje, katerih se pošteni Nemci že sami sramujejo. V boj zoper odpadništvo, v boj zoper krivico, v boj za slovenske pravice. Spodnje Štajarsko mora ostati slovensko!

Tiskovna pravda Cvenkel contra „Deutsche Wacht“.

Pretekli petek, dne 18. t. m., se je vršila pred porotnim sodiščem v Celju tiskovna pravda, katera kaj karakteristično razsvetljuje naše porotniške razmere.

Dne 27. septembra 1902 je bil gosp. Anton Cvenkel, trgovec v Št. Petru v s. d., poprej v Sevnici, v neki kazenski zadevi med načelnikom železniške postaje Jožetom Juvanom in c. kr. no tarjem g. Francem Veršecem kot priča zaslišan ter je takrat izpovedal zaprisežen, da je nekega dne (t. j. 27. maja 1900) na kolodvoru v Sevnici, ko je nastal neki prepir med nemškimi gospodi sevnškimi in slovenskimi kolesarji iz Zagorja, Jože Juvan na kolesarje zavpil: „Hunde, ich werde euch schon zeigen! Abfahrt!“

Juvan je začel zaradi te izpovedbe dolžiti g. Cvenkelna krive prisega, je tudi po dr. Jaborneggu napravil kazensko ovadbo na državno pravništvo zoper g. Cvenkelna, na kar je je pa državno pravništvo po kratkih izpovedbah to ovadbo kot neutemeljeno zavrglo in kazensko postopanje vstavilo.

Juvanov prijatelj Tomitsch je pa z nesramnimi dopisi napadel gosp. Cvenkelna v znanem podlem listu „Deutsche Wacht“, očitajoč mu krivo prisego ter imenujoč ga krivoprisežnika.

Naravno da g. Cvenkel teh nesramnosti ni mogel mirno prenašati ter je isti vložil zoper urednika lista „Deutsche Wacht“ tožbo zaradi razžaljenja časti.

Obravnava je bila, kakor rečeno, vsled te obtožbe dne 18. t. m. pred porotniki v Celju.

Obdolženec se je zagovarjal, da Juvan res tistih besed ni izpregovoril.

Bile so zaslišane priče, katere je navedel tožitelj g. Cvenkel, in sicer gg.: Franz Stadler, c. kr. davkarski pristav v Mariboru, Kristijan Spaniček, trgovski pomočnik v Kranju, in Julij Truška, železniški uradnik v Prestranku. Isti so pod prisego izpovedali, da so bili pri omenjeni priliki tik Juvana, da so to psovko iz njegovih ust čuli, da je vsak dvom izključen.

Nasprotno so bile tudi zaslišane nekatere priče, ki bi naj dokazale, da to ni res, da Juvan teh besed ni izpregovoril, ker bi jih one drugače slišale.

Te priče so bile: Julij Winkle, ki pravi, da je pri dotični priliki se s kolesarji pretepal, da so ga kolesarji na tla vrgli, da je on pri tej priliki zavpil za kolesarji „Hunde“, da on prav dobro ve, da Juvan teh besed ni klical, kajti on je vkljub temu, da se je valjal po tleh in pretepal s kolesarji, tako zvesto pazil na Juvana, da ni mogoče, da bi mu katera beseda, ki jo je izgovoril Juvan, ušla. (Čujte! — Heil!)

Druga priča je bil njegov tovariš Albert Laure. Ta priča pripoveduje, da se je trudil Winkletu pomagati, da je čul samo enkrat besedo „Hunde“, katero je zavpil Julij Winkle, da se drugokrat beseda „Hunde“ ni izgovorila, (glej spodaj izpovedbo priče Unar) in da torej Juvan te besede ni izgovoril, ker bi on moral čuti, če bi se bila izgovorila.

Tretja priča je bil Emil Unar, kateri je prvokrat pri sodnji v Sevnici zaslišan, pravil, da je on blizu Juvana stal, da te besede ni čul od Juvana, ampak od Winkleta, da pa bi jo moral čuti, če bi jo Juvan izgovoril. — Drugi-krat zaslišan v Sevnici, je pa naenkrat pripovedoval, da ni samo Winkle vpil „Hunde“, ampak da je tudi on (Unar) vpil nad kolesarji „Hunde“ in še druge psovke, da je hotel iti Winkletu na pomoč, da pa je pri tej priliki dobil od nekoga tako krepko zaušnico, da si je koj premislil iti na pomoč, da pa vkljub vsem tem nezgodam in dogodkom vendar-le mora pri tem ostati, da Juvan one besede ni izpregovoril, ker bi jo on drugače moral slišati!

Po teh izpovedbah je nastopil še Juvan kot priča, kateri je proti protestu zastopnika tožitelja bil pod prisego zaslišan, in je potem seveda tajil, da je on kdaj to besedo izrekel.

Največje čudo pa se je pri tej obravnavi zgodilo, ko smo naenkrat strmeči izvedeli, da je Juvan, tisti Juvan, kateri je v Sevnici občeval samo z najbolj zagrizenimi Nemci in nemčurji sevnškimi, kateri se je z vsemi narodnjaki sevnškimi grizel in toževal, — pravzaprav navdušen slovenski narodnjak! Vsaj tako sta trdila Tomitsch in Wieneroither.

Končno so se stavila porotnikom vprašanja, ali je urednik lista „Deutsche Wacht“ s svojo nesramno obdolžitvijo krive prisega in stem, da ga je imenoval krivoprisežnika, gospoda Antona Cvenkelna žalil.

Porotniki, med katerimi so bili „Nemci“ Anton Csapek, logar na Planini, Anton Chiba, klobučar v Celju, Franc Bacho, knjigovodja v Celju, Peter Rückel, gostilničar pri Sv. Petru

In zopet jo je zadel pogled, poln neizmerne nega sovraštva. Nekako lahko ji je bilo, da ga je mogla jeziti. — Lucijan je sedel kakor na žrja vici. Vstal je.

„Dozdeva se mi, da so dame nekako slabo razpoložene. . . . Klanjam se! Lahko noč!“

Vrata so zaškripale za njim.

„Marica, kaj si storila!“ izpregovori Elvira očitajoče. „Zakaj si se tako vedla proti njemu? Vidiš, izčrpala si iz mene tajnost, ki obdaja nje govo osebo, a sedaj me hočeš blamirati.“

„To ni nič. Povej rajši — nocoj sta tako čudno govorila drug drugemu. Kaj je menil rekoč: Nekdaj ste bili drugačni. Sovražili ste pitje?“

Elvira prebledi. Pogled ima vpert v tla in reče tiho:

„Oh, ljuba Marica, ali naj ti povem, kako ga sovražim?“

„Za Boga, kaj ti je storil? Zakaj ga sovražiš?“ dé začudeno Marica.

„Poslušaj. — Ljubila sva se. . .“

Marica ostrmi. Oči se ji izbulijo in neverjetno zmaje z glavo.

„Da, ljubila sva se. Hlinil se je tako dolgo okolu mene, da se je pritihtatil v moje neizkušeno srce. Vedno je zatrjeval, kako neizrečeno me ljubi, in jaz, nevedna, mlada, sem mu verjela. Začetkom je bil vrl dečko, a pozneje je prišlo na vrsto to, kar sem ti že pravila o njem. Oni, ki so vedeli o najinem razmerju, so mi vestno poročali vsak njegov greh. Vestno, kakor bi bili plačani. Ko sem mu resnico vrgla v oči, je nesramno lagal in zatrjeval svojo nedolžnost. Predbacival mi je nezaupnost. In vedno me je znal iznova pregovoriti. — To je trajalo nekaj časa — slednjič ste se ločili najini poti. — To je moja povest v kratkem. Sedaj razumeš, zakaj ga sovražim in zakaj me on sovraži?“

Elvira se je oddahnila, kakor bi ji bil kamen zdrknil s srca. Marica je stoje poslušala. Bleda je stala poleg Elvire, njeno oko se je zagledalo v strop ter nepremično zrla v eno točko, mrzlo in mračno kakor bi naporno mislila. Nobena mišica njenega obraza se ni zganila.

Šele sedaj, končavši povest svoje ljubezni, se je Elvira obrnila proti njej. Lice ji je žarelo. Bila je lepša kot kedaj prej, Kakor bi nekaj pri-

čakovala, je mehanično zrla v svojo prijateljico. Ali žar v njenih očeh je kazal, da njene misli niso bivale pri Marici. Duša je zašla v prošlost in gledala za svojo srečo. Videla je, kako se je zaprl njen raj. Svetla luč na stezi njenega življenja je ugasnila. Izginil je čar svetlih gradov, katere je v bujni domišljiji zidala.

„In tega mi nisi nikdar zaupala. In svoji prijateljici!“

Te očitajoče Maričine besede so jo pozvale zopet v sedanost.

„Oprosti mi! — Začetkom sem se bala za svojo srečo“, šepne komaj slišno. „Misli sem vedno, ako bi kdo vedel za njo, da bi se razblinila v nič. Pozneje pa — bilo bi sramotno zame, ako bi kdo rekel, da občujem s takim podležem, ki je že davno zapravl vsak čut sramote.“

„In ti si ga še ljubila, ko si vedela kakšen je?“ vpraša zvedavo Marica.

„Da, ljubila sem ga. — Ali vedno sva se pričkala. Ko mi je zatrjeval svojo nedolžnost, sem vedela, da laže. Zaupanja nisem imela več trohice do njega. Kolikokrat sem ga sunila od

pri Trbovljah, Matija Koss, posestnik v Oplotnici in Konrad Kager, pasar v Celju — s šestimi glasovi proti šestimi zanikali ter s tem izjavili, da Ambroschitsch g. Cvenkelna s svojimi nesramnimi obdolžitvami ni razžalil.

Porotniki so menda s tem hoteli reči, da list take baže, kakor je „Deutsche Wacht“, sploh tako odličnega moža, kakor je g. Anton Cvenkel, s svojim tudi najbolj nesramnim in umazan pisarjenjem ne more razžaliti.

Celjske in štajarske novice.

(Obsodba spodnještajarskih Nemcev.) Po vsem Spodnjem Štajarskem je vzbudila obsodba naših Nemcev iz ust poštenega in pristnega Nemca v časopisu „Ringu“ splošno zanimanje in soglasno odobravanje. Take Nemce, ki se z našimi nemčurji ne bratijo, in naš narod cenijo in spoštujejo, take tudi mi spoštujemo. Odpadnikom pa moramo napovedati povsod boj. V prihodnji številki objavimo zopet nekaj izredno zanimivih stvari o naših posilinceh. Na vrsto pride celjski „Nemec“ Drganc in še marsikaj iz Simmlerjevega peresa.

(Nemška poneverjenja.) Zopet se je zadnje dni po časopisih čitalo o velikanskem poneverjenju na Dunaju. Tam je neki uradnik seveda Nemec poneveril kar 400.000 kron uradnega denarja. Če bi mi bili takšne vrste ljudje, kakor so spodnještajarski Nemci, morali bi zdaj obdolžiti vse nemške Dunajčane, da so krivi. Morali bi zahtevati, da se zdaj na Dunaju v vseh uradih Nemcem vsa oblast odvzame in odda Slovanom. Na enak način namreč ravno zadnji čas celjski nemčurji hočejo, da bi se jim poveril celjski okrajni zastop, ker je v ckrajnem odboru neki ničvredni uradnik po imenu Kosem Slovincem nekaj denarja poneveril in Slovenci tega niso takoj opazili. Kakor bi pa bila neumnost, če bi mi vse dunajske Nemce hoteli na odgovor klicati, ker jim je oni Nemec 400.000 kron poneveril, tako je tudi velika neumnost in budalost, če naši nemčurji mislijo, da morajo oni, ki so vsled svojih dolgih prstov slavnoznani, priti do gospodstva v celjskem okrajnem zastopu, ako se je tamkaj kako poneverjenje zgodilo.

(Simmler ima vendar prav! Naš današnji uvodni članek seznanja naše bralce s strašno obsodbo, katero je izrekel o spodnještajarskih Nemcih neki pametni pristni Nemec, urednik „Ringa“ J. Simmler. Ko smo o maščevalnosti naših laži-nemcev dali tiskati, prejeli smo pa nov dokaz o tem, kar Simmler piše. Skoberne, gostilničar pri „Zamorcu“, ki je sam rojen Slovenec, ki je pa od svojega naroda odpadel in tuli v nemški rog, človek, kateremu vsako leto slovenski kmetje več tisočakov zaslužka dajo, je iz službe spodil natakario Lenko Kišek sotrudniku vseh celjskih nemških komedij, Oechsle, na ljubo. Ta jo je bil namreč obdolžil, da je v „Domovino“ poslala o tem pristnem nemškem junaku neko poročilo o njegovih nečednih dejanjih, kar pa seveda ni res, ker nam ista nič ni

poslala. Zdaj smo samo radovedni, ali bo Skoberne še one Slovence Oechsle na ljubo vrgel, ki brez potrebe dan na dan tja zahajajo. Mi bi jim to lepo usodo privoščili.

(Nov nemški krik zaradi Celja.) Dá, dá popolnoma prav ima „Ring“ (glej naš uvodni članek!), ako pravi, da se celjsko odpadniško nemštvo vzdržuje le vsled krivične vladne politike, katero narekuje prusaška klika Avstrije in Nemčije. To dokazuje baš zadnja številka glasila celjskih Nemcev „Deutsche Wacht“. Tam je v uvodnem članku citati pasje ponižno prošnjo na vse nemško časopisje naj se isto zvesto svoji svetovnoznani 'ažnjivosti pripravi na komando, ki pride v kratkem iz grl celjskih odpadnikov. Po tem komandu pa naj neprenehoma nekaj laže in rohni in besni vse nemško časopisje, da se celjskim nemškim tolovajem spet posreči neko novo lopovstvo — tičče se, kakor slutimo, zopet našega šolstva! Na ta novi nemški grom v prid odpadništvu torej tudi mi naše ljudi že naprej opozorimo. Ustrašili se ga še nikdar nismo, tudi tokrat se ga ne bomo. Simmler pa ima vendar popolnoma prav, ako o naših posilinceh pravi: „Čudno, čudno! Enkrat so tako mogočni, drugič tako malodušni. Kako je neki to! Njihova moč ni moč naroda, temveč le moč sirovosti in krivične politike.“

(Papa Rakusch — agent proti slovenski gimnaziji.) Kdo bi si bil mislil, da se gospod papa Rakuž tako daleč ponižajo in se osebno žrtvujejo za agitacijo proti celjski slovenski gimnaziji. Kdo bi si mogel tudi samo sanjati, da jim njihova pragermanska čistokrvnost pripusti kaj takega. Župan nemškega Celja v lastni osebi in slovenska gimnazija sta vendar pojma, ki se vendar popolnoma izključujeta, in vendar se primeri, da isti župan vpraša stranko, ki mu prinese ubožno spričevalo z dvojezičnim predtiskom, kam bo šel mali v šolo, in se na odgovor, da v slovensko gimnazijo, tako razhudi, da ubožnega spričevala ne mara izgotoviti, oziroma podpisati. Kajne, papa Rakuž, peče vas, peče, da je slovenska gimnazija v Celju, jezi, da vkljub vsem vašim prizadevanjem ta zavod napreduje boljše, kakor vaša „nemška“ gimnazija, „refugium peccatorum“ slovenske, — kdor si ne upa narediti izpita na slovenski, gre na nemško — neizrečeno vas draži, da je slovenska gimnazija vsako leto boljše obiskana, kajne da? In drugače se ne morete maščevati, kakor s tem, da nočete izgotavljati ubožnih spričeval dijakom slovenske gimnazije. Fej, kako nizko, fej, izobraženega človeka nevredno! Sicer pa je v zgoraj omenjenem slučaju dijaček dobil tudi brez vas ubožno spričevalo in je prepričan, da se bo na slovenski gimnaziji ravno toliko, če ne več naučil, kakor kje drugje, dasiravno ste mu vi, župan celjskega mesta, trobili neresnico v ušesa, da se na slovenski gimnaziji nič ne nauči.

(Kolodvor državne železnice v Celju.) Po slane dr. Dačko je v deželni zbor predložil peticijo za napravo državnega kolodvora pri Celju. Peticija se je izročila odseku.

(Železnica Celje-Velenje.) Slovenski poslanci v štajarskem deželnem zboru so izposlovili, da je že v prvi seji dne 21. t. m. prišla na razgovor zadeva o poddržavljenju železnice Celje-Velenje, to pa zato, da bi se ta železnica mogla že s 1. januarjem izročiti državni upravi.

(Deželni poslanci za oškodovane kmetovalce v ptujskem in ormoškem okraju.) Ob zadnji povodnji je Drava v ptujskem in ormoškem okraju napravila kmetovalcem zopet ogromno škodo. Slovenski deželni poslanci so postavili predlog naj se škoda kar najprej uradno preceni in se podeli prizadetim posestnikom primerna podpora iz deželnega zaklada in od države.

(Poslanec Kočevar za uravnavo Pesnice.) Ormoški okrajni odbor je sklenil peticijo na štajarski deželni zbor, s katero opozarja na nujno potrebo, da se uravnava Pesnice nadaljuje posebno v stavbnih odstavkih 8, 7, 6 in 5. Poslanec Kočevar je to peticijo predložil deželnemu zboru. Stavil je pa razun tega v ti zadevi tudi predlog, katerega so podpisali tudi ostali slovenski poslanci. Ta predlog se glasi: Visoki deželni zbor skleni: Deželnemu odboru se naroča, naj se takoj zopet prične z uravnavo Pesnice, ki je v 3. stavbnem oddelku razdeljena v 9 sekcij, izmed katerih je 9. sekcija že dogotovljena in uravnava v oddelkih 1 do 8 naj se takoj nadaljuje. V ta namen naj se deželnemu zboru še v tem zasedanju predloži primeren predlog o prispevanju, da se o istem posvetuje in sklepa.

(Iz Žalca.) Nameravani politični shod dne 27. t. m. v Žalcu se radi nastalih okoliščin preloži na nedoločen poznejši čas, kar se pravočasno naznani.

(Shod v Sv. Frančišku Ksaveriju.) Obljubili smo poročati o izidu obravnave, ki se je vršila preteklo sredo v Gornjem gradu na podlagi ovadbe znanega glavarstvenega namestnika Supančiča vložene zoper g. Ivana Časla in dr. Vekoslava Kukovca zaradi prestopka § 2 zakona iz leta 1867 o zborovalni pravici. Dr. Kukovec je bil popolnoma oproščen, g. Ivan Časl pa obsojen na globo 10 K. Pa tudi zoper to obsodbo se je prijavil vzklic, ker se obsodba opira na razlog, da se mora vsako zborovanje pravočasno naznaniti. To je pa kriv nazor in nasprotno zborovanje po § 2. društ. zak. sploh naznaniti ni treba.

(Zlato poroko) je na Frankolovem obhajal v nedeljo, dne 13. t. m. kočar in zidar Gašpar Škoflek p. d. Rok s svojo ženo Apolonijo. Dosegla sta lepo starost 76 let; od njiju poroke je dne 10. februarja t. l. preteklo 53 let. Ravno to nedeljo se je v Novicerkvi poročil njuni sin Miha, udovec, ki opravlja vrt na tukajšnji graščini, ter se je potem s svojimi svati udeležil zlate svatbe svojih staršev. Posebno je to redko slavnost povzdignila prisotnost tukajšnjega graščaka angleškega generalnega konzula Fabra in njegove gospe soproge, ki sta s svojo rodbino in vso graščinsko družino spremila zlatoporočenca pred oltar in po opraviu pogostila svate v gradu. Prepustila sta svoje ta dan s cvetjem okrašene

sebe — prosila ga, naj gre od mene, naj me ne muči več, — a zaman! Vse je uničil s svojo sladko lažjo. In vedela sem, da je vsaka njegova beseda laž in blimba, a vendar sem ga ljubila.

„Idiva počivat“, ji prestriže Marica nadaljnje pripovedovanje.

Elvira je umolknila in se začela razpravljati. Tiho je legla k počitku in mislila dolgo, dolgo. Njena duša je plakala za izgubljeno srečo in jo klicala. . .

Iskala je zdravja v tem mirnem zatišju. Mislila je, da ji je našla bolna duša mir, — da se ledena mržnja izpreminja v brezbriznost napram onemu, ki je tako brezvestno oblatil njene ideale. Ali prišel je nazaj, stopil ji pred oči, ter z ledeno roko potegnil po njeni razdvojeni notranjosti. Zaplakala je jadno njena duša, bežala je zopet pod plašč osvete.

Elvira bolestno vzdihne in prokolne njega, ki zabranjuje njenemu srcu pot do zdravja in pozabljenja.

* * *

„Marica hiti, glej, kako krasen dan!“ se oglasi Elvira drugi dan zjutraj odgrinjajoč zaveso na oknih in odpirajoč žaluzije. Veselo se je

nasmejala. „Danes je nedelja; popoldne lahko kam izletimo, ako ne bode prehudo vroče.“

„Mogoče“, — reče Marica. „Pozneje o tem. Zdaj pojdiva k zajutreku.“

Predno greste v jedilnico, stopite na hišni prag. S puško na rami, v lovski obleki koraka ravno Lucijan mimo. Ni se ustavil, kakor navadno, tudi ni izpregovoril besede, nego samo klobuk je privzdignil v pozdrav.

Elvira in Marica se strme pogledate. Prva se hudomušno nasmeje:

„Glej, glej mladega „jogra“. Kako so gospod „štemani“. Včasih se jih ni prijela nobena beseda.“

Nato se obrne na peti kakor vrtavka in odhiti naprej. Marica je mehanično zrla za njo in počasi stopicala po veži.

Popoldne ste sedeli pred hišo pod košatim orehom. Elvira se je leno pahljala z drobno pahljačo; Marica je zatiskala trepalnice in poskušala zaspati. Vročina je bila neznosna. Marica privzdigne trepalnice in reče zehaje:

„Danes le ostanive doma. Vročina je strašna. Poleg tega se mi ne ljubi nikamor.“

„Res je. Ali dolgočas me mori. Kaj počneve?

„Čitajve! Prinesem „Zvon“. Potem se pogovorive še kaj“, dé Marica.

„Dobra misel. V mraku pa se pojdiva izprehajati. Tedaj, ko bode mesec priplul in se nama smejal . . . ha, ha! kako romantično! In sanjali bodeve o prihodnjih dneh, in najine oči bodo solzne od sladkega pričakovanja, — žabe bodo regljale, slavček bode v grmovju klical svojo ljubico,“ se šali Elvira.

Marica se glasno zasmee. Smeh ji je privrel prav iz srca.

„Ti si danes izredno dobre volje.“

„Kaj bi ne bila. . . Če bi se držala še jaz tako černo, kakor ti. . . Brr! Gorje!“

„Sem li dolgočasna?“ vpraša pomenljivo Marica in se namuzne.

„Mislim, da.“

Marica vstane in izgine. Čez nekaj trenutkov prinese „Zvon“ in še nekaj drugih knjig.

Elvira seže takoj po prvi knjigi. — Čitali ste dolgo, dokler se ni jelo solnce pripravljati, da skoraj izgine za goro.

(Konec prihodnjič.)

kočije in vozove v prilog dvojnimi svatom. Ta ljudomilost visoke gospode nas je tembolj razveselila, ko vidimo, kako zagrizeni Nemci, ki jih rodi in redi slovenska zemlja, prezirajo in zaničujejo slovenski rod.

(Shod v Velenju) Za dne 11. oktobra se pripravljala velik ljudski shod pod milim nebom v Velenju. Dosedaj so obljubili sodelovati kot govorniki poslanec Ivan Vošnjak iz Šoštanja, nadalje dr. Vladimir Sernec iz Maribora in dr. Vekoslav Kukovec iz Celja.

(Trbovlje) Ker se slavnost, katero priredi prostovoljno gasilno društvo v Trbovljah po vodom blagoslovljenja gasilnega doma, radi neugodnega vremena ni mogla pretekle nedelje izvršiti, predložila se je ista na prihodnjo nedeljo 23. t. m. Vspored: 1. Zjutraj ob 9 uri sv. maša, po maši blagoslovljenje gasilnega doma. 2. Gledalne vaje. 3. Popoldne ob 3. uri velika ljudska veselica na travniku g. S. Jagra. (Velika tombola, cirkus, ples, zrakoplov, umetalni ogenj i. t. d.). K obilni udeležbi vabi odbor.

(Iz Brezic) V restavraciji tukajšnje železniške postaje ustrelil se je dne 24. septembra ob 11. uri dopoldne stotnik 78. pešpolka v Oseku Ivan Rizzi. Vzrok samomoru umobolnost.

(Premeščenja.) Premeščen je gosp. Gvido Mihalič, avskultant pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru, v Ljubljano; g. Josip Oswaltitsch, avskultant pri c. kr. okr. sodišču v Mariboru, je premeščen v Celje. — Žalostno je res, da se mora danzadnevom pisariti o ti prokleti metodi premeščanja sodnih uradnikov v področju Gleispachove satrapije, ali kaj hočemo, ko vidimo, da ne pomaga niti to. Gg. M. halič in Oswaltitsch sta najstarejša avskultanta mariborskega okrožnega sodišča in daleč ni čas, ko bodeta imenovana pristavom. In glejte Gleispachovo prefriganost. Pristava je malo težko poriniti na Kranjsko, naj gre torej avskultant, da je stvar videti ne dolžnejša. Mesti premeščenih dveh avskultantov ste že zasedeni po dveh nemških pravnih praktikantih. Morda je tudi v tem nekoliko vzroka premeščenja.

(Iz Vuhreda.) Začetkom meseca maja so se vršile tukaj občinske volitve. Tirolski privandranec J. Widmoser je mislil zasesti županski stolec; toda vuherški volilci so mislili drugače: niti v odbor ta možiček ni bil izvoljen. Sveta jeza je prišla tirolsko srce in vložil je rekurz na deželni odbor; a zaman, volitev je bila potrjena in dne 20. t. m. se je vršila volitev občinskega predstojništva. Za župana je bil izvoljen enoglasno narodnjak g. Franjo Zgerm, gostilničar in lesotrzec; za občinska svetovalca pa veleposestnika gg. A. Gosak in K. M. Kovač. Želeli bi, da bi sledila slednja v narodnem mišljenju novemu županu, in da bi se za slovensko reč zavzela bolj kakor dosedaj.

(Franc Bratuša), o katerem smo že večkrat poročali, je končno le oproščen kazni, katero mu je mariborsko okrožno sodišče prisodilo vsled namišljene krivde, da je ubil in pojedel svojo hčer. Soobtoženo in obsojeno ženo je sodišče popolnoma oprostilo in izpustilo iz ječe, Bratuša je pa pridržalo v preiskovalnem zaporu, ker je svoj čas obdolžil svojo ženo, da mu je pomagala pri izmišljenem hudodelstvu. Obče mnenje je, da je Bratuša slaboumen in da ga bodo po končani obravnavi poslali v blaznico. Tako bo končno pri kraju stvar, ki jo je nemško časopisje tako slastno zlorabljalo v najzlobnejše napade na ves slovenski narod. Sedaj naj se le tolčejo po lastnih zobeh ti opravičljivci, ne bo jim škodovalo.

(Šenklašč na Dravskem polju.) Občinski odbor v Šentjanžu na Drav. polju je v svoji seji dne 20. t. m. gospoda nadučitelja Antona Hrena k 40-letnici učiteljevanja za mnoge zasluge, katere si je tukaj pridobil, imenoval „častnim občanom“.

(Od Mure.) V tukajšnjih narodnih krogih se mnogo govori in kritikuje postopanje pl. Rajnerja kot c. kr. uradnika in vodje našega glavarstva. V obraz narodnim volilnim možem se je nekako norčeval iz debelosti žoltih listkov, ki so jih samozavestno polagali na mizo pred komisijo pomembnega dne 11. septembra 1903 značajni slovenski kmetje. Norčeval se je — tak vtis je naredil nanje — nekako iz našega

legitimnega orožja v boju za naše svete pravice; kot tako smatramo mi volilne listke, iste listke s katerimi se volita naš deželni in državni poslanec. Naš okraj zastopata dva slovenska poslanca in ista stranka, ki voli leta in leta ta dva poslanca, ista stranka je hotela strmoglaviti tudi dozdani zastop, da bi imel zaslonbo v deželnem in državnem zboru naš okraj kot tak. Vsakemu je znano, da je prepad med Bračkom in našima poslancema na vse veke nepremostljiv. In kaj se še vse govori! Mi smo že toliko organizovani, da smo vedeli za vse volilne može. In vedeli smo, da je izvoljen za Hrastje Mota kmet Misleta in čujte! vedeli smo, da je voljen za Krabonoš kmet Sattler, bratranec našega državnega poslanca. Ta le je hodil volit i deželnega poslanca za časa sedanjega vodje glavarstva. Čudom smo se čudili, ko smo slišali, da je dobil legitimacijo za volitev poleg predstojnika kmeta Vrbnjaka Hrašovec, ki je znan kot Bračkov pristaš. Vrbnjak pa, o katerem je nam nasprotna stranka domnevala, da voli ž njo, je kot značjen in zaveden slovenski kmet in predstojnik nemudoma vrnil glavarstvu napačno skovano orožje! Tega ni storil občinski predstojnik v Hrastju, Koller, znani pristaš Bračkov. Znano je bilo vsem, da je v hrašenski občini moral odločiti žreb med Misletom in Črnjavičem. Žreb je odločil za Misleta in ne za Črnjaviča, ki je volil Bračkove pristaše, vključ temu, da ni imel po stavne pravice sploh voliti. Res je! nikomur ne more po končani volitvi biti znano, kako bi bil volil Misleta. Ali trezno premišljevanje nam pravi, da bi bil volil s slovensko narodno stranko, katera je tudi to pričakovala. Čemu pa potem ni bilo edinosti med hrašenskimi občinskimi odborniki? Vključ „Muhiču“ bi si bili stali dve enako močni stranki — vsaka 24 glasov — glava proti glavi. In ali ni vplivalo mogoče na Muhiča in še druge ravno dejstvo, da voli en Bračkov volilec več? — Sumljivo se nam zdi, da sta se c. kr. glavarstvu pripetili dve bistveno — to povdarjamo — enaki zmoti. Govori se, da je hodil prononsiran Bračkov pristaš, da ne rečemo prijatelj — ime na razpolago — k Hrašovcu v Krabonošu, da naj voli ž njimi. Od kod je vedel Bračkov pristaš, da bo voljen Hrašovec? Vsi smo vedeli — tudi Bračkijanci so morali vedeti — da je bil Sattler takorekoč enoglasno voljen volilnim možem. Odkod je morda vedel, da dobi legitimacijo Hrašovec? In končno Hrašovec je bil tudi zapisan na volilnem listku nekega Bračkovega pristaša, radi česar se je imela vršiti ožja volitev med narodnim Zemljicem in Bračkovim Mikinom. Odločno zahtevamo, da se cela stvar razjasni, odločno povemo, da si avtonomnih pravic ne damo krčiti in ne za en las ne odstopimo od njih!

(Iz Ljutomer.) Akad. ferijalno društvo „Bodočnost“ in „Murski Sokol“ sta dne 12. t. m. priredila v Ljutomeru na čast ljutomerskim in okoliškim gospem in gospicam ples za njih zasluge ob priliki ustanovne slavnosti „Murskega Sokola“. Ples se je vključ slabemu vremenu ob nesel dovoljno, kar se je v prvi vrsti zahvaliti požrtvovalnim Ljutomerčankam in Ljutomerčanom, ki so se mnogoštevilno odzvali povabilom, dasiravno smo nekatere rodbine, od katerih bi tega ne pričakovali, pogrešali. Zastopani ste bili tudi akad. tehn. društvo „Triglav“ in ak. društvo „Slovenija“. Z veseljem smo občudovali lepo okinčano dvorano. Godba je svirala jako pridno, a še premalo, brž ko je nehala, se je že ploskalo in zopet se je plesalo in rajalo do ranega jutra. Sredotočje vsega zanimanja so bile v prvi vrsti četvorke, katere je v občo zadovoljnost in priznanje vodil s posebno spretnostjo g. osnd. iur. Ferdo Lašič, kateremu se imamo obče zahvaliti, da je vsak zadovoljen zapustil plesno dvorano. Pripomniti še imam, da bi bilo želeli, da se enake zabave priredijo večkrat, da se njih udeležje okoličani, posebno pa, da se prireditelji udeležje vsaj svojih prirediteljev.

(Iz Sovjaka.) Sovjaške babe smo grozno radovedne, ali je res Muhič že Slovencev sit. Nam se dozdeva, da se on laže kakor Bratuša, kateri je kakor znano trdil, da se je najedel svoje lastne hčerke. To pa sklepamo iz tega, ker še ni nič slišati, da bi hodil pobožni mož, ki od nekaj z blagoslovljenim smodnikom vzne-

mirja črne megle, med hience po krompirjače. Me pa bi že rade videle njegove nove žrtve. Naj pa se še nahrusta hiencev! Ko pa bode s temi obračunal, potem naj še pa še loti nemškutarjev. Prvega naj zgrabi doma na Ženiku, pa tam gori onega na bregu in nazadnje pa v grabo po njega. Pljuvaj si sam v peščico, kolni si sam pravico. Me pa, ki nas nisi dobil v želo-dec, hočemo te proslavljati in o hrustu naši deci praviti, da se bodo vam in deci lasje ježili. Sovjaške babe.

Štajarski deželni zbor.

Seja dne 21. septembra.

Važne stvari so bile pripravljene za tokratno zasedanje deželnega zbora. Med drugim bo gotovo zanimalo tudi nas Slovence proračun za l. 1903 in 1904, kajti končno je človek le radoveden, za kaj porabi gospoda pri zeleni mizi vse one vsote, ki jih mora leto za letom plačevati davkoplačevalec v pokritje — proračuna. Zanimala bi naše slovenske davkoplačevalce tudi ustanovitev dekliških meščanskih šol v Knittelfeldu in Voitsbergu, kajti morda bi ne bilo prenapačno želeli, da bi tudi spodnještajarski Slovenci kedaj dobili kako meščansko šolo. Posebnega pomena za Spodnje Štajarsko pa je prevzete velenjske železnice v državno oskrbo. To so bile najvažnejše točke.

Opoldne je otvoril deželni glavar grof Edmund Attems deželni zbor. Navzoči so bili slovenski poslanci vsi, Nemcev je nekaj manjkalo. Deželni glavar je posvetil umrlemu deželnemu poslancu baronu Hackelbergu nekoliko besedi, nakar je ptujski pek, dež. poslanec Ornig, storil zaobljubo.

Dr. Dečko predlaga, da naj se v Celju se zida poseben kolodvor. Predlog se izroči železniškemu odseku.

Posl. Walz nujno predlaga, da naj se ogrski polovici ne dovoli nikakih državnopravnih in gospodarskih poboljškov in da naj se vse pripravi za ločitev obeh državnih polovic. Ker so tudi druge stranke stavile enaki ali slični predlog, je bila nujnost Walzovega predloga sprejeta in predlog je izročen odseku.

Poročila dež. odbora, računski zaključki za l. 1903, proračun za l. 1904 in predlog o velenjski železnici se izroči tozadevnim odsekom.

Predlog posl. Linka, da naj se nujno razpravlja o velenjski železnici, se prejme s pristavkom posl. dr. Jurtele, da naj železniški odsek razpravlja o predmetu v popoldanski seji in predloži predlogo zbornici v večerni seji, da se stvar čim preje reši.

Vložilo se je več nujnih predlogov in interpelacij vsled uim. O tozadevnih in sličnih predlogih slov. peslancev poročamo na drugem mestu.

Važna je interpelacija posl. Rokitanskega na deželni odbor, kedaj bo isti predložil pravično in ljudskim željam ustrezajočo volilno reformo.

V večernji seji je podal deželni odbornik dr. Link poročilo železniškega odseka o prevzetju velenjske železnice v državno upravo. Iz tega poročila povzemamo: Država sprejme železnico v svojo upravo za najemnino letnih 221.920 K, s čimer prevzame država tudi vse pristojbine in investicije. Za razširjenje in izpeljavo potrebnih naprav, za nabavo materiala in pokritje stroškov pri prevzetju plača dežela 745.000 K v gotovih obrokih, kar je toliko kakor 18.620 K za kilometer. Kar se tiče dosedanjega garanta Danijela pl. Lappa, se je deželni odbor pogodil z njim, da plača pl. Lapp enkrat za vselej 530.000 K pod gotovimi plačilnimi in zavarovalnimi pogoji in se s tem odveže vsake nadaljnje garancije, ako prevzame država s 1. prosincem 1904 železnico v svojo upravo.

Poročilo se je s priznanjem enoglasno sprejelo.

Sledi še nekaj interpelacij, med njimi interpelacija posl. Rokitanskega zaradi snetja avstrijskih in deželnih zastav raz kopališče v Rogatcu na poziv ogrskih gostov. Interpelacija zahteva strog ukor kopališčnemu ravnateljstvu.

Ko je še deželni glavar odgovoril na neko interpelacijo posl. Hagenhoferja, zaključil nato sejo in izjavi, da se bo čas prihodnje seje naznanil poslancem pismeno.

Dopisi.

Iz Šoštanja. Ni vreme za to, da bi popisoval, kako lepo je v Šoštanju, a vendar je bilo vreme toliko vabljivo, da sem šel iz svojega brloga ter si pogledal po ulicah, kaj je kaj novega. Bilo je že v mraku in pričakoval sem, da se bode vsak čas elektrika zasvetila; v tem pričakovanju dospel sem do mosta, ko zapazim neki mnogobrojni žar iz takozvane „blatne“ ulice, kjer se nahaja zraven gnojišča nekih nemčurjev hajlovska šola.

Nevede kaj to pomeni, obstal sem pri mostu in pričakoval gibajoči žar, kateri je z nekim ropotom in truščem se bližal trgu. Neka na pol pijana druhal, obstoječa iz šolske mladine, napolnjene z alkoholom, nekaj fabriških bab in nekaj dekel, uradniških žen, privabila se je proti mostu in s hripavimi „haj!“-klici izzivala jako mirne slovenske Šoštanjčane.

Na čelu mladine, katera je pri celi demonstraciji tako nedolžna, kakor le more otrok nedolžen biti, korakal je Gašperl Hrovat, učitelj na slovenski ljudski šoli, in si je za tovariša izbral nekega sodnijskega o. kr. uradnika, kateremu bi tudi ne bilo potreba uradnih ur „špricati“ in se udeleževati takih izzivajočih nastopov.

Mislil sem si, naj imajo veselje, kajti le s takimi demonstracijami zamorejo si prikriti njihov propad, a vendar mi ne da miru, se glede postopanja učitelja Gašperla Hrovata obračati do predstojne oblasti ter jo resno in odločno vprašati, od kedaj imajo v slovenjegraškem okraju učitelji pravico, udeleževati se demonstrativnih in politično značajnih pohodov. Jeli ni strogo prepovedano učiteljem šolsko mladost izzivati k takim demonstracijam. Ni tako dejanje pohujšljivo in se ni bati, da se pri obstanku dvojnih šol in sicer „šulferajnske“ nemške in ljudske slovenske, vsled take podpore prične sovražni boj že pri otrocih, vsled česar se sme najslabših uspehov v prihodnosti pričakovati?

Omenim pri tej priliki, da ko so otroci po inicijativi gotovih elementov izzivajoči „haj!“ kričali, so se šolarji ljudske šole oglašali z „živijo“-klici in da so otroci, ravno ko so videli njihovega učitelja med izzivajočimi, imeli večji pogum do kričanja. Ni dovolj, da ta učitelj v vsakem oziru ne zadostuje sedanjim pedagoškiim zahtevam in da se ne sramuje, kot star možakar takih neumnosti uganjati, skuša še s hujskanjem našo mladost kvariti. Zatorej naj gleda višja oblast t. j. okrajni šolski svet, glavarstvo in drugi, da se malo pogleda na prste takemu zaničevalcu postav in njih predpisov.

Spodnja Polskava. V jeseni smo. Poljsko delo je skoraj pri kraju. Naš kmet sedaj pridno zbira sad svojega truda čez pomlad in poletje in je gotovo vesel, ko vidi, da mu obilen sad obilno poplača ta trud. Zato pa se rad po nedeljah in praznikih zbira v večji družbi, se razgovarja o tem in onem, vabi svoje poslance v svojo družbo, da mu poročajo o uspehih svojega delovanja, da mu obrazlože to in ono za kmeta važno zadevo, da ga vzpodbujajo k vztrajnosti v boju za slovenskega kmeta koristi in pravice; rad si zapoje katero naših lepih slovenskih pesmi. V domačih pevskih društvih nastopajo vrli domači fantje in dekleta, tuptam se upri zori tudi mična gledališčna igra, in koder so že tako napredovali, da imajo celo tamburaški zbor, se po nedeljah in praznikih razveseljuje naš poljedelec ob domačih zvokih tamburice.

Mnogo vasi pa je zopet, koder se naše življenje ne razvija tako sicer navadno, pa vendar prijetno; koder ni ob nedeljah in praznikih prijetne družbe, koder ni bralnega društva, da bi se ondi ob prostih urah prebiral naše slovensko časopisje in knjige, koder ni pevskega ne tamburaškega zbora, koder se ne čuje pogosto lepa, pametna slovenska govorica, koder ne done naše mile slovenske pesmi ob zbrani družbi veselih Slovencev; tudi rodoljubi drugih stanov (saj vsi ne moremo biti kmetje!) se takih krajev ogibljejo. Tembolj pa je v takih vaseh doma sovraštvo in zavist, doma je tam zaspanost in na vseh koncih nazadovanje, mesto veselih pesmi le — krik, mesto prijaznih razgovorov, prepir, mesto lepe slovenske besede slišimo z vsem mogočim nemškim plevelom popačeno govorico;

pogosto se brez potrebe in kaj rado govori nemški — samo ne vprašajte kako! Časopisja se čita le malo in še med tem malim najrajši oni od nemčurskih kramarjev v spakovani slovenščini pisani ptujski — plevel, ki bi prvokrat edino resnično besedo napisal, ko bi napisal namesto „Štajerc“ — „Neumnost“.

Žalostno je pač življenje v takih vaseh — namreč življenje slovenskega poljedelca. In bolj ko je žalostno za njega, bolj ko on hira in propada, bolj je vesel privandran tujec, bodisi kramar, krčmar ali uradnik. Saj ja dobro ve, da če hoče nad ljudstvom gospodovati, ga je treba — poneumiti. In to znajo ti privandrani kramarji in uradniki! In povsod na isti način: Najprej žganje, potem obrekovanje in zaničevanje vsega, kar je naš kmet spoštoval cela stoletja in izhajal boljše kakor zdaj, namreč svoj materin jezik, našo lepo slovenščino, dober slovenski časopis in narodno knjigo, milo slovensko pesem in navdušen slovenski govor, svoje dobre učitelje in duhovnike, svoje neustrašive voditelje in poslance!

In zadnje, pa najbolj zanesljivo sredstvo — nemška šola! Zadnje sredstvo, pravimo, ker je treba, da je ljudstvo z žganjem in hujskanjem že pripravljeno na to — neumnost. Saj treznomislecemu človeku bi sploh ne mogli natveziti kaj tako bedastega. Nemci uče svoje otroke najprej nemški, Madžari madžarski, Italijani laški. Ni ga na svetu naroda, ki bi v svojih šolah zahteval, da se mu mladi otrok uči poprej tuj jezik kakor pa lastnega. Saj vendar vsak dan v medsebojnem občevaranju, v dopisovanju, v čitanju knjig in časopisov rabi svoj lastni materin jezik. Le kedar in kolikor pride s tuji v dotiko, uči in posluhuje se tudi tujega. In potem bi se naj prej in več učil tujega kakor domačega? Ali bi ne bil to narobe svet? Seveda bi bil! Saj to vedo vsi narodi in zato ne najdemo nikjer kaj takega. Le pri nas! In tudi tu le v tistih krajih, kjer se čuti že privandran kramar in uradnik gospodarja nad slovenskim poljedelcem, ko ga je prej poneumil s žganjem in hujskanjem.

Pa pri tem dobro ve, kaj bo tega dela sad. Saj ima vzgledov dovolj! Otroci, ki govore le slovenski, hodijo v nemško šolo; pouka ne razumejo (kako pa?), šola jim postaja zoprna, šest do osem let se poučuje nemški, slovenski le par ur — in konec? Otroci zapusti šolo, kjer se slovenski ni učilo, nemški pa ne naučilo (ker to ni mogoče); in potem raste in kadar pride čas, da je treba samostojno misliti in delati, tedaj se vidi ves blagor nemške šole: Slovenski ne znajo, ne razumejo časopisov ne knjig, le lepo govoriti — ker se niso učili; nemški pa tudi ne — ker so pozabili to, kar so se naučili. Ali ni žalostno, da niti razumljivega pisma sin staršem, sestra bratu, ako jih borba za kruh sili v razne kraje, ne znajo napisati.

Krepka volja za napredek je minila, življenje postaja nezno, saj pa tudi ni po nedeljah in praznikih vesele družbe, ne zbira se naši močje k zanimivim in koristnim razgovorom, ne fantje in dekleta v pevske zборе, ne razvedravajo se pri branju dobrih slovenskih časopisov in mičnih slovenskih knjig Mohorjeve družbe, s kratka, veselost in napredovanje mine, na njih mesto je stopila zaspanost, sovraštvo, zavist in nazadovanje na vseh koncih.

In ko se je doseglo to, tedaj so pripravljena tla za plevel vseh plevelov, ptujskega „Štajerca“, ki hoče z obrekovanjem in drugimi samo njemu lastnimi sredstvi nadomestiti ono življenje našega poljedelca, sicer navadno, pa vendar prijetno, ko se je shajal ob nedeljah in praznikih v prijateljski družbi, razgovarjal ondi o vseh važnih kmetijskih in slovenskih zadevah, ko je nastopala domača mladina v pevskih in tamburaških zborih, ko so prišli naši poslanci poročati in nas obiskali in se v naši družbi z nami radovali tudi drugi stanov... In v nadomestilo tega se razširja prepir in sovraštvo in krik in kreg in nemščina — ker se baje v nemščini to vse bolj poda!

In bolj ko postaja žalostno življenje za slovenskega poljedelca po takih vaseh, bolj je vesel privandran tujec, bodisi kramar, krčmar ali uradnik. Kajti komur ne gre dobro, ta ne prireja „Volksfesta“ na Pragarskem, da se ondi

slavi v nemškem govoru od nemških uradnikov, ki žro naš kruh, zmaga nad slovenskim ljudstvom.

Rojaki Slovenci iz Polskave! Ali ni tudi pri nas tako? Ali je najti pri nas vaščane ob prostih urah v veseli družbi pri prijaznem razgovoru? Ali imamo bralno društvo, da bi se ondi prebiral slovenske časopise in knjige? Ali se naši fantje zbira v pevskem zboru in si lajšajo naporno delo z navdušenim slovenskim petjem? Ali se sliši ta lepa pametna slovenska govorica? Ali ni že davno vse to minilo in postalo vse tako, kakor bi ne smelo biti? Ali nam morete imenovati le enega domačega fanta, ki bi bil v stanu napisati preprosto slovensko pismo? In mnogi od teh bodo danes ali jutri samostojni gospodarji! Pa nemški tudi ne znajo! Reve! In kje je več zavisti, preprirov in sovraštva, kakor pri nas? Pri vsem tem poljedelstvo hira, napredujejo pa privandrani kramarji, napreduje in se razširja poguben vpliv nemškega uradništva — vse na stroške slovenskega kmeta!

In ko so rodoljubi povabili pred štirinajstimi dnevi svoja poslance poročati in je slovenjebistriško pevsko društvo napravilo izlet v našo vas, da zapoje nam vsem v zabavo lepe slovenske pesmi, in je prišlo Slovencev od blizu in daleč, vsakega stanu, da bi tudi naše ljudstvo navdušili za napredek in slovensko stvar, tedaj tudi to nemškutarjem ni bilo prav. Na prav tolovajski način so skušali prepričati vse, pa ni se jim posrečilo. In sedaj so v svoji onemoglosti izrgali vse tiste psovke in laži, katerih niso na shodu mogli, v „Štajercu“ na domače rodoljube. Ker ljubimo snago, se z naravnost neumnimi lažmi v „Štajercu“ nočemo baviti; bi se oblatili.

Le na eno naše kmete opozarjamo: Ker se „Štajerc“ imenuje „kmečki“ list in na vsaki strani trka na svoje „kmečke“ prsi, in poroča, kako so baje „kmetje“ nastopili na Spodnji Polskavi proti Slovincem in je neki „kmet“ iz Zgornje Polskave baje našim govornikom „strašno“ ugovarjal itd., a pri nas ve vsakdo, da mizar Pučnik ni kmet in „tajčkzint“ kovač Ceder tudi ne, gornjepolskavski lončar Kajba pa tudi ne (česar ima konja, pa sena ne, drugače bi ga krasti ne bilo treba), drugi pa nihče ni zinil besedice, in ker vsi tisti, ki tako pridno razširjajo „Štajerca“, niso kmetje, vidimo iz tega, da ima „Štajerc“ o kmetu čisto drug pojem, kakor ga imamo mi slovenski kmetje. „Kmetom“ pa, kakor so gori imenovani mizar, kovač, lončar in naši nemčurski kramarji in nemški uradniki, ktere vse „Štajerc“ šteje med kmete (pač menda zato, ker jim med slovenskim kmetiskim ljudstvom kruh tako dobro tekne), — ta „kmečki“ list radi iz srca privoščimo.

Narodno-gospodarske novice.

Kdaj naj pričnemo s trgatvijo?

Marsikomu se bo menda čudno zdelo to vprašanje, ali pa bo dejal, da je odveč, ker bere ali trga se, ko je grozdje zrelo. Vendar med trgatvijo in trgatvijo je razloček. Najprej se morajo pripraviti in dobro umiti vse posode, da je čista in snažna, ker alkohol, ki se pri vrenju mošta dela, jako rad sprejema kar je dišečega med moštom. Posebno nevarno je, če se grozdje meče v skisano posodo. Bare se, ko je grozdje zrelo, in da bi le vsi na to gledali. So pa vinogradniki, ki se malo zmenijo za to, ali je že grozdje do dobra dozorelo. Še pred sv. Mihaelom že pobirajo še na pol trdo grozdje; da pa to grozdje ni zrelo in sladko si lahko mislimo. Kakšen jesih je iz takega mošta, ne želim nikomur, da bi pokušal. Da pa na vprašanje, kdaj se naj bere, točno odgovorimo, pogledajmo prej, kaj se godi z grozdno jagodo, predno dozori.

Ko grozdič odcvete, začnejo se jagode nahajati in prikaže se drobna pečka, kakor sliznato zrnce. V tem času je po sestavi med listjem in jagodo majhen razloček. Za nekaj tednov začne jagoda postajati sočnejša in kislejša od listja, sladkorja pa še ni v njej. Sladkor se začne delati, ko postaja jagoda prozornejša; kislina se bolj in bolj zgublja in sladkor stopa

na njeno mesto. Ta sprememba se vrši, kakor je letina in vreme. Sedaj hitreje, sedaj počasneje. Je leto suho, toplo in če so trsi zgodaj pognali, pride jagoda prej do tiste stopinje svoje rasti, da jo imenujemo popolnoma dozorelo, kakor v mokrih in poznih letih. Ko je grozd zrel, opazovati je sledeče vseobčne znake: Jagoda je prozorna, svetla, kolikor mogoče sladka; pečka se peceljna več ne drži. Peceljni postajajo bolj trdi in se posušé. Ko so pa ti suhi, se vsak med trsom in grozdom več neč spreminja. Grozdje je zrelo! Zgodi se pa tudi, da se peceljni posušé in grozdje vendar ni doseglo svoje prave zrelosti. To pa je krivo, da je valed pozne pomladi in hladnega poletja opešalo rastenje trsa ter prenehalo, preden so grozdi dozoreli in preden se je kislina spremenila v sladkor. V takih neugodnih letinah je vino vselej kislo.

Čas dozorenja je različen pri raznih trsnih plemenih. Nekatera dozore prej kakor druga. Vinorejci bi morali torej saditi take trse, kateri vsi v istem času dozore, ker bi morali drugače dvakrat brati. Ako se pa dozorelo grozdje pusti dalj časa viseti, se v jagodah ne bo nič sladkorja delalo. Cuker se bo zgostil, ker bo voda izpuhtela. In tako vino se potem drago prodaja. Ali za nekoliko dni potem se bo tudi sladkor jel zmanjševati, kar so pokazale razne skušnje in vinogradnik bi le škodo trpel.

Z branjem se da le čakati, ako je ugodna jesen. Če pa nastopi neugodno, hladno, mokrotno vreme, da grozdje zelo gnije in sploh ni pričakovati izvrstnega pridelka, potem se seveda ne da odlašati, kar bo vsak sam lahko razsodil. Kar se pa gnilobe grozdja tiče, je pa razloček med gnilobo, ki se začneja že v kislem grozdju (kislja gniloba) in eno v sladkem že skoro dozorelem grozdu. Pri kisli gnilobi se mora gnijlo grozdje odbirati, sladka gniloba pa naj ne preplaši vinorejca, posebno če je suha topla jesen, ker vkljub tej gnilobi še lahko pridelava prav zlahtno vince.

Sedaj še pa nastane vprašanje, pri kakem vremenu naj beremo. So ljudje, ki prav radi berejo pri mokrem vremenu, po dežju, ali celo, ko dežuje. Res je, da dobe s tem nekaj več mošta, po kapljicah vode, ki vise na jagodah. Pa mošt je tudi za toliko slabeje, voden, poln nesnage in blata. Gre še tudi tukaj opomniti, da mošt, ki se napreša iz premrzlega grozdja, navadno počasi in nepravilno kipi. Berimo torej v lepem, toplem in suhem vremenu, ter zjutraj pričnimo le tedaj, ko je solnce že popolnoma posušilo nočno roso na jagodah. Pa tudi preveč segreto grozdje ni dobro brati, ker prehitro zavre in tako ostane mnogo sladkorja še neizpremenjenega v alkohol. In tudi tako vino bi počasi dozorevalo.

Društveno gibanje.

(Velika slavnost in tombola trboveljskega gasilnega društva), ki je bila radi slabega vremena preložena, vrši se v nedeljo, dne 27. t. m. na Parašuhovem travniku v Trbovljah. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Bralno društvo v Konjicah) priredi v nedeljo, dne 27. septembra 1903 ob 3. uri popoldne v konjiškem „Narodnem domu“ koncert z ljudsko veselico s sledečim sporedom: A. v Čitalnici: 1. A. Foerster: „Naše gore“, mešan zbor. 2. Ferdo Juvanec: „Pastir“, moški zbor z bariton in tenor solo. 3. Slavnostni govor. 4. A. Foerster: „Zaostali ptič“, mešani zbor. 5. J. Aljaž: „Občutki“, moški zbor, bariton solo. 6. V. Lisinski: „Tam gdje stoji...“, četverospjev. 7. Alegorija „Ilirija oživljena“. 8. Šaljivi prizor: „Zdravnik in njegov sluga“. 9. Največji fonograf iz Yokohame. Med pozameznimi točkami svira konjiška narodna godba. B. V „Narodnem domu“: Prosta zabava; med prosto zabavo šaljiva pošta, godba in petje. Vstopnina za osebo 40 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je čisti dobiček namenjen za društveno knjižnico. Vse cenjene rodoljube iz okolice najvljudnejše vabimo tem potom k mnogobrojni udeležbi, ker se posebna povabila ne bodo pošiljala zaradi prevelikih stroškov. Opozoriti moramo tudi slavno občinstvo, da imamo sedaj v „Narodnem domu“ novega gostilničarja, ki bode z najboljšo pijačo in razno-

vrstno izborno hrano najboljšo postregel. Na ve selo svidenje v nedeljo v konjiškem „Narodnem domu“!

(Požarna bramba v Dornovi pri Ptuj) se zahvaljuje najiskreneje za preblage darove k novi iz Dunaja prispeli brizgalnici vsem sosednim občinam, osobito slavnemu ptujskemu okrajnemu odboru, kakor tudi ptujskemu posojilnemu in hranilnemu društvu. Brizgalnica je res krasno orodje, povrh še izbornu deluje. Bog plati!

Druge slovenske novice.

(Ljubljanski „Sokol“) praznuje v nedeljo dne 27. t. m. svojo štiridesetletnico. Dopoldan je slovesno zborovanje, potem skupni obed. Popoldne ob polpetih je javna telovadba v društveni telovadnici. Med telovadbo igra ljubljanska družvena godba. Zvečer je slavnostni komerz. Čisti dohodek je namenjen zakladu za vsesokolsko slavnost v Ljubljani l. 1904.

(Ljubljanski župan in častniki.) Priobčili smo vest, da je bila obravnava proti ljubljanskemu županu Hribarju v znani zadevi preložena na nedoločen čas. Vzrok je bilo sklicanje kranjskega deželnega zbora, vsled česar je Hribar kot deželni poslanec imun. Sedaj je prosil Hribar sam, da ga deželni zbor izroči sodišču, da se obravnava nadaljuje.

(Otvoritev novega deželnega dvorca v Ljubljani) se je izvršila v torek na najslavesnejši način. Blagoslovil je novo stavbo ljubljanski knezo-škof. Po blagoslovljenju je bila seja deželnega zbora, katere so se poslanci udeležili polno številno. Izmed predlogov je eden najvažnejših predlog poslanca Šustersiča tičoč se spremembe volilnega in deželnega reda. Nujnost predloga je bila enoglasno sprejeta.

(Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem) bo moralo kompetentne faktorje le malo bolj zanimati, kakor jih je dosedaj. Šole se začnejo, ali učiteljev ni. Pet mest je izpraznjenih, a oglasil se ni nihče zanje.

(Brezvestno postopanje zavarovalne družbe.) V Notranjih Goricah v ljubljanskem okraju je nekemu posestniku pogorelo vse do tal. Zavarovan je bil pri „Franco Hongroise“. Tri tedne je od tedaj. Pogorelec je prosil, da naj pride kdo cenit škodo, ali zavarovalnica ne pošlje nikogar. Pazite torej, kje se zavarujete, da ne budete ogoljufani.

(Umorjenega je našla) neka pastirica na paši Janeza Rozmana iz Ormuške vasi. Orožniki so aretirali posestnika Jožefa Spolarja iz Češence pri Trebelnem, ker se sumi, da je on ubil Janeza Rozmana.

(Uradna filoksera.) Zadnja „Soča poroča, da so v Ronkih in v Koprivi konstatovali uradno filoksero. Politična oblast je vsled tega prepovedala izvoz poljskih pridelkov. Pri nas na Štajarskem smo tudi že konstatovali po vseh uradih „uradno filoksero“, a vzlic temu izvažajo in dovažajo še vedno ž njo okužene produkte iz enega urada v drugi.

(Italijansko šolo) je ustanovila „Lega nazi-onale“ v popolnoma slovenskem kraju v Neblem v Brdih, samo da izziva Slovence.

(Italijanska trobojnica na tržaškem magistratu) Dne 20. septembra je obletnica, ko je vojska zedinjene Italije zasedla Rim. To obletnico praznujejo povsod v Italiji oficijelno. Tudi na italijanskem konzulatu v Trstu so izobesili ta dan italijansko trobojnico. Točno opoldne je zaplapolala tudi s tržaškega magistrata. Sicer jo je policija čez kake pol ure snela, ali občinstva se je nabralo veliko na trgu pred magistratom. Policija je zaslišala vse osebe, ki so se mudile oni čas v magistratnem poslopiju.

(Laški vseučiliščniki) so imeli shod v Pazinu v Istri, da proslavijo zavzetje Rima po Garibaldiju. Razsajali so toliko časa po mestu, dokler jim ni nekoliko hrvatskih mladeničev razjasnilo, da bo treba brusiti pete, ako se ne pomirijo. Okrajno glavarstvo je seveda ščitilo italijansko irredentovsko zalego ter zapovedalo, da se morajo hrvatske gostilne že zgodaj popoldne zapreti, ali hrvatski župan dr. Kurelić se je odločno uprl takemu domnevanju.

Prošnja!

Grozovita povodenj, ki je dne 13. sept. t. l. razsajala po tužnem Korotanu, je napravila ogromno škodo. Beda je velikanska in najhitrejša pomoč nujno potrebna.

Najbolj prizadet od te katastrofe je slovenski kmet. Posebno je trpela Kanalska dolina. Popolnoma zasuta je vas Ukve. Od 112 številkih jih je ostalo 15. Devetdeset hiš je zasutih, šuta do streh, prej enonadstropne hiše se vidijo zdaj pritlične, nekaj od teh je še raztrganih, popolnoma izginilo pa je 7 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Že tako večinoma revni kmetje so postali berači v eni uri, tako hitro se je to vse zgodilo. Zasuto je tudi vse polje, ker je dolina ozka, v gozdu pa leži polovica drevja po tleh. Najvažnejša živila za to prebivalstvo, kakor kuruza, krompir in ajda ležijo 1—3 m pod šuto. Še koče na planinah so razdejane. Dva dni je bilo prebivalstvo po vodi zaprto od obeh strani doline, da niti živeža niso dobili. Vse kar je bilo v kočah, je zasuto, prebivalci so imeli komaj časa svoje lastno življenje rešiti. Celo nekaj oseb je utonilo.

Ta kratek popis pove vse; nad sto družin je brez strehe in živeža in koliko je škode samo v tej vasi, si izračuna vsakdo lahko sam. Človeška, krščanska in posebno narodna dolžnost je nam Slovincem, da pridemo na pomoč v največji bedi se nahajajočim sobratom. Prosi se prav vljudno, naj da vsakdo po svojih močeh in sicer v denarju ali v živežu. Slovensko omizje v Beljaku je ustanovilo poseben odbor, kateri nabira milodare in jih potem razdeli po natančni poizvedbi pravično. Omizje je zložilo 100 K.

Mila darila sprejme uredništvo „Domovine“ in g. Ivan Hochmüller, uradnik c. kr. drž. žel. v Beljaku, Hans Gasserplatz št. 2. Vsi prispevki, poslani nam v Beljak, se razglasijo v „Miru“ in „Domovini“.

Prosimo hitre — hitre pomoči!

Za odbor:

Ivan Hochmüller, uradnik c. kr. drž. železnice; Blaž Supanc, brivec.

Politični pregled.

(Državni zbor) se je sešel, da reši avstrijsko državno polovico poloma, ki ga je povzročila vojaška predloga na Ogrskem. Državni zbor se je sešel, ali kakor je videti, si je Körber pripisoval preveliko moč, ako je mislil, da bo s svojim govorom, ki ga je spustil prošlo sredo v državno zbornico, pregovoril zadnjega poslanca, da bo kar najhitreje glasoval za vladne želje. Motil se je g. Körber, ki je mislil, da ima vojaške novince že gotove, ko je sklical državni zbor. Lepo je govoril Körber, celo ploskali so mu, češ da je branil avstrijske pravice proti madžarski nadutosti, ali novincev pa še nima. Čehi so vložili po poslancu dr. Plačeku nujni predlog, s katerim se pozivlje vlada, da posreduje pri vojaški upravi, da ista opozove svoj odlok glede pridržanja tretjeletnikov. Nemci so vložili predlog, da naj se o vladni predlogi glede vojaških novincev nujno razpravlja, ali češki predlog je prišel prej na vrsto, ker tedaj vladna predloga še ni bila v rokah poslancev. Vloženih je bilo še mnogo drugih nujnih predlogov. Nemci niso za Plačekov predlog. Čehi pa prete z obstrukcijo, ako se njihov predlog ne sprejme. Vlada je izpočetka hotela, da se dovoli povišano število novincev, ali sedaj je popustila in želela samo k Plačkovemu predlogu dostavek, po katerem se ji dovoli normalno število novincev. Nemcem ta češki uspeh ni po volji in zato bodo proti Plačkovemu predlogu glasovali, kar pomeni, da je bil državni zbor zastoj sklican. Vlada bi si morala pomagati s § 14. Nemci so jasno povedali, da samo zato nočejo glasovati za Plačekov predlog, ker nočejo, da bi se zgodilo, kar Čehi hočejo. Pogajanja se nadaljujejo in morda se danes posreči vladi, da doseže kako sporazumljenje.

(V ogrskem državnem zboru) je bila včeraj zopet prava nevihta. Sklical se je državni zbor, da ministrski predsednik gróf Hedervary poda zbornici pojasnilo o cesarskem armadnem povelju. Prvi je govoril Košut, ki je izročil načrt adrese, v katerem se ostro obsoja vsebina ar-

madnega povelja. Potem se oglasi Hedervary za besedo. Opozicija ga je sprejela z urnebesnim vpitjem: „Podkupovalec ima besedo! Čujmo podkupovalca!“ Predsednik grof Apponyi je skušal pomiriti zbornico, pa se ni dalo. Hedervary je sicer govoril, a čul ga ni nihče. Celo klofute so mu obljubovali in poslanec Rigo je stopil k njemu in mu rekel, da naj ne provocira zbornico, da naj gre rajši vun. Ko je Hedervary iz rekel besede: „Upravičen sem, da izjavim...“, ponoviti je hotel cesarjevo izjavo, zakliče poslanec Barabas: „Ne verjamemo kraljevi besedi“. kar je povzročilo velikanski hrup. Vlada stranka je začela klicati „živijo“ kralju. Končno je podelil predsednik Barabasu ukor radi teh besed. — Cesar je poveril Khuen Hedervaryju vnovič sestavo kabineta in pričakovati je, da se bo novo ministrstvo v najkrajšem času konstituiralo.

(**Ruski car**) pride na Dunaj dne 30. t. m. v pohode našemu cesarju.

(**V Bosni**) pač ni vse tako, kakor pripovedujejo naši državniki. Ljudstvo, posebno muha medansko, je silno nezadovoljno z Nemci, ki vladajo v zemlji. V Travniku so našli tisoče skritih pušk. Razglašeno je obsedno stanje in več muhamedancev so aretirali. Tudi drugod je baje vse pripravljeno na eventuelni vstanek. Čujejo se grožnje, da se namerava zažgati Seraljevo, kakor so zažgali Travnik. To vse so nasledki protislovanske politike v Bosni.

Obrestna mera
savinske posojilnice
v Žalcu

je **4 $\frac{1}{2}$** od sto

za hranilne vloge in **ne manj**, kakor razglašajo zlobni jeziki, katere hočemo sodnijsko zasledovati.

(405) 1 Načelstvo.

(402) Ne I. 402/3

Oklic
prostovoljne sodnijske dražbe.

C. kr. okrajno sodišče v Celju, oddelek I. odreja z le-tem na prošnjo dr. Josipa Serneca, odvetnika v Celju kot upravitelja mase v konkurzu Ane Sadnik, javno dražbo v konkurzno maso Ane Sadnik spadajočih premičnin, pohištva in ostanka blaga.

Dražba se bo vršila

v soboto, dne 26. septembra 1903

dopolodne ob 9. uri v prodajalničnem prostoru Ane Sadnik v Celju v Graški ulici.

Kupnina se izroči c. kr. notarju g. Lovro Bašu.

C. kr. okrajno sodišče v Celju, oddelek I., dne 22. septembra 1903

Literarna novost!

(392) 2—2

Izšla je knjiga:

Prodaja knjigarna

L. Schwentner

v Ljubljani
in tiskarna

A. Gabršček

v Gorici.

Str. 402.

Cena broš. K 2-50,
po pošti K 2-70.

**Zapiski
mladega
potnika.**

Otisi in beležke s pota.

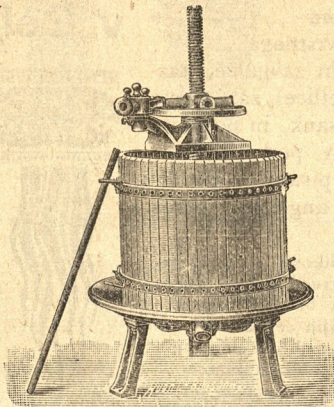
Spisal

Bogumil Vošnjak.

K sezoni!

Trgovina z železnino „**MERKUR**“ Peter Majdič
Celje, Stajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko

priporoča
svojo veliko zalogo različnih
poljedelskih
strojev, kakor:
gepeljne, mlatilnice,
čistilnice,
slamorenice,
mline in stiskalnice
za grozdje in sadje, vetrnice,
brane za njive in senožeti, pluge itd.

po najnižjih cenah. (398) —17

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema, zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vlomom in življenja. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in modromu ter raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Naročuje se edin, in točno le pod naslovom: **MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka** — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.)	- - 4 K
3 ducat (36 „)	- - 11 „
5 ducat (60 „)	- - 17 „
10 ducat (120 „)	- - 32 „

Ustanovljena leta 1360.

(304) 10—1

Mestna lekarna

Zagreb

Markov trg št 36.

TRGOVINA S
steklom in porcelanom

IVAN KOVAČIČ

prej Avg. Jeloutschan

RADGONA

Dolge ulice šte. 47.

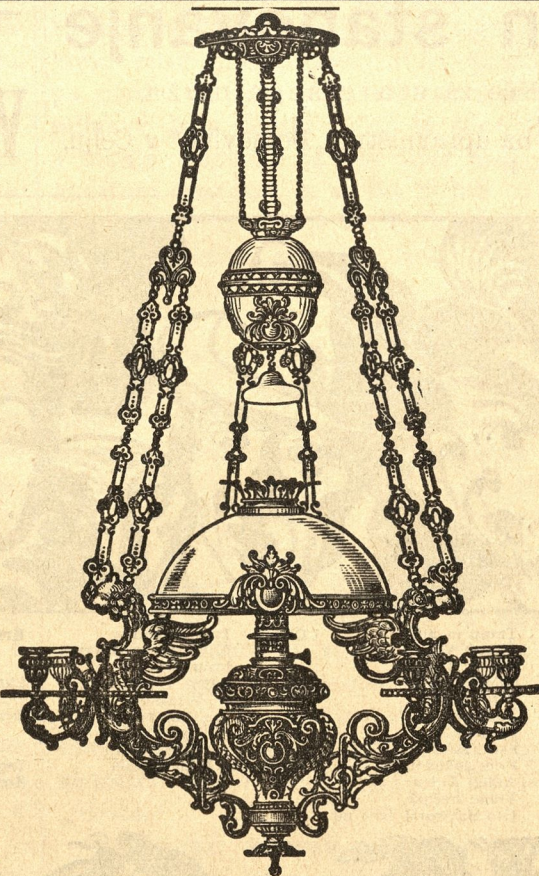
Priporoča svojo veliko zalogo stekla, porcelana in vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago: steklenice in posodo za gostilničarje in domačo rabo; šipe za okna, ogledala, okvirje za podobice itd.

Različni krasni predmeti, jako primerni za darila.

Lepa izbira igrač za otroke po nizki ceni.

Postrežba točna in solidna!

Steklarska dela vsake vrste pri cerkvah in zasebnih poslopih se izvirajo po najnižji ceni.

(393) 5—1

(400) 1

Naznanilo.

Usojam si naznaniti, da imam na prodaj

bika

kateri je zdaj dve leti star, ridžo-bele dlake in je dobil dve nagradi (premijs), okrajne 20 K in deželne 50 K.

Kdor ga želi kupiti za plemo, naj se oglasi pri **Ivanu Borku**, posestniku v Vodrancih.

JANEZ PECKO, trgovec
na Ponikvi
sprejme **učenca**

iz poštene hiše z dobrimi šolskimi spričevali v svojo trgovino.

403 3—1

Trgovski pomočnik

kateri že več let služi kot samostalen poslovodja v neki podružnici, želi svojo službo v taki ali kmetijskem društvu premeniti. — Ponudbe na upravnistvo tega lista. (398) 2—1

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega
orodja; tiskarna in knjigoveznica

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno še lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare.

Velik izbor albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirje za fotografije, listnic itd.

Šolake in molitvene knjige; prekupcem še poseben popust.

Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisk na podobice.

v Celji

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah.

Izdeluje knjige, brošure, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenške, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji knjigoveznici se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinejša priznana trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Sadno drevje

Jablane: zim. parmena, oberdikova raj., renski bobovec, kaslerska raj., štajar. mašanca, ananas raj., pol. kalvil, par. rambur.

Zelo močne hruške: vajlerjeva mošt., normenka mošt., sršenovka. Pritlikovci: veliko vrst hrušek in jablan.

Na razpolago mu je mnogo pohval in priznanj.

prodaja po primeroma

nizki ceni

Tom. Grah

Ponikva

ob južni železnici.

(384) 4—3

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj tiskarna D. Hribarja v Celju.

Dobra hrana in stanovanje

se išče za starejšega moža.

Ponudbe na upravnishvo »Domovine« v Celju.

(399) 3—1

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železane, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Stiger
Viktor Wogg
Alojzij Walland
Milan Hočevar
Josip Matič
Anton Ferjen
Fran Zanger
Ferd. Jakowitsch
Frd. Jakowitsch
Anton Kolenc
Franc Pečnik
Oto Schwarzl lekarna

Celje: Ivan Ravnikar
M. Rauscher lekarna
Josip Srimz
Anton Topolak
W. Wratschko
Dobrna: Jos. Sikok
Braslovce: Ant. Plaskan
Josip Pauer
Gomilsko: Fran Cukala

Hrastnik: Alojzija Bauerheim
Konsumno društvo
Josip Wouk
Ljubno: Fr. X. Petek
Janez Filipič
Sevnica: Anton Verbič
S. F. Schalk
Ludovik Smole
Trg Lemberg: Franc Zupančič
Konjce: Fr. Kupnik 145

Laško: Andrej Elsbacher
Karl Hermann
Planina: Lud. Sch. scherko
F. Wamb rechtsammer
Gornji grad: Jakob Božič
Franc Scharb
Ferd. Ivanus
A. P. Krautsdorfer
Anton Schwelz
Karol Sima
Mozirje: Leopold Vukič

Pristova: Marija Suppanz
And. Suppanz
Brežice: Fran Matheis
Franc Varlec
Janez Pinterič
Uršič & Lipej
Žalec: Albert Gelss
Jakob & Marija Janič
St. Jurij: Fran Karlin
Velenje: Karl Tischler
Josef Wutti

Trbovlje: Konsumno društvo
Anton Krammer
Jos. Mahkovec
Janez Müller sen.
Jos. Sporn
Franc Dežman
Ivan Novak
Anton Jaklin
Videm: Ullrich Lager
Vojnik: Fr. Zotti

